

GO!
OUDERS

ONTHAAL VAN OUDERS OP SCHOOL

OUDERBLIK

INLEIDING

Starten op een nieuwe school is spannend, zowel voor kinderen als voor ouders! Een school besteedt dus best aandacht aan de manier waarop de nieuwe kinderen en hun ouders ontvangen worden. In deze ouderblik belichten we het thema onthaal van ouders. Eerst geven we verschillende redenen waarom het belangrijk is om te investeren in een goed onthaal van ouders op school. Daarna gaan we met tips en vragen dieper in op de verschillende onthaalmomenten. We bekijken onthaal door de bril van ouders en geven praktische suggesties rond onthaal. Tot slot bespreken we op welke manieren de ouderwerking een rol kan spelen bij onthaal van nieuwe ouders op school en in de ouderwerking.

WAAROM INVESTEREN IN ONTHAAL?

Het belang van een goed onthaal van (nieuwe) ouders kan moeilijk overschat worden. Elke school heeft er baat bij om tijd en energie te investeren in een goed onthaal van (nieuwe) ouders. Hier zijn verschillende redenen voor:

- Ouders vriendelijk en respectvol ontvangen is het beste **visitekaartje** om te tonen welke waarden voor de school belangrijk zijn en hoe de school omgaat met leerlingen, leerkrachten, externen ...
- Een goed onthaal van (nieuwe) ouders zorgt ervoor dat er een **basis** van vertrouwen gelegd wordt tussen ouders en school. Die basis van vertrouwen is belangrijk. Enkel op die manier kan een school met ouders goed samenwerken bij vlotte maar ook hobbelige schoolloopbanen. Contacten worden namelijk veel moeizamer opgebouwd als die pas ontstaan als er zich een probleem stelt.
- Op basis van 'de eerste indruk' vormen mensen zich een beeld van andere personen en organisaties. Voor ouders die **drempels** ervaren om contact op te nemen met de school (bv. mensen die zelf een moeilijke schoolloopbaan achter de rug hebben, mensen met een andere thuistaal ...), is het vaak die eerste indruk die bepaalt of mensen in de daaropvolgende jaren nog zelf contact zullen (durven) opnemen met de school. Mis dus de kans van 'een goede eerste indruk' niet!

VERSCHILLENDE ONTHAALMOMENTEN

Er zijn verschillende onthaalmomenten voor ouders, elk met een eigen doel. Grofweg kunnen we ze zo indelen:

1. Ouders en kind laten kennismaken met de school om ze warm te maken voor inschrijving

Om dit doel te bereiken, wordt vaak een opendeurdag georganiseerd. Toekomstige leerlingen en hun ouders krijgen dan een inkijk in de school (het gebouw, de leerkrachten, de visie, de lessen, de studierichtingen, de sfeer ...). De bedoeling is om de toekomstige leerlingen en ouders te overtuigen van de meerwaarde van de school zodat men het kind inschrijft in de school. Opendeurdagen zijn populair bij de grotere overgangen: start kleuteronderwijs, overgang lager naar secundair ... Ze kunnen heel **creatief** georganiseerd worden met bv. lezingen, workshops, (virtuele) rondleidingen, vragenuurtjes, zoektochten ...

Sommige scholen kiezen er bewust voor om (in plaats van de opendeurdagen) kleinschalige kennismakingsmomenten te organiseren met individuele ouders of groepjes ouders. Door het kleinschaliger karakter kan er ingespeeld worden op de – zowel praktische als inhoudelijke- **wensen en vragen** van de toekomstige leerlingen en ouders.

Bekijk **de goede praktijken** van andere scholen en ouderwerkingen om inspiratie op te doen rond onthaalactiviteiten voor ouders.

2. Ouders en kinderen ontvangen om een kind in te schrijven

Een inschrijvingsgesprek is een belangrijk moment. De school heeft informatie nodig van ouders, ouders moeten akkoord gaan met het schoolreglement, de school wil ouders informatie meegeven ... Bovendien moet een omgeving gecreëerd worden waarin ouders bereid zijn persoonlijke en soms gevoelige informatie te delen, bv. rond familiale en financiële omstandigheden, zorgnoden, eerdere schoolcarrière, taal ... Een goed inschrijvingsgesprek vraagt dus **tijd en expertise**. Het komt er op aan ouders en hun kinderen te **leren kennen** om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op hun persoonlijke situatie. Nogal wat scholen werken met speciaal daarvoor **opgeleide inschrijvingsteams**. Als ouders merken dat ze als partners in de opvoeding aangesproken worden en dat de informatie belangrijk is om hun kind zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, kan dat vertrouwen geven aan ouders. Ze zijn dan meer geneigd persoonlijke informatie te geven.

Hou er rekening mee dat niet alle ouders al uitgebreid hebben kennisgemaakt met de school op het moment dat ze hun kind komen inschrijven. Denk maar aan scholen waar met een aanmeldingsprocedure gewerkt wordt, ouders van instappertjes die in de loop van het schooljaar zullen instappen, schoolveranderingen tijdens het schooljaar, ... Probeer ouders zeker het **gevoel** te geven dat ze **welkom** zijn. Dit kan onder de vorm van een onthaalcadeautje, een hapje en een drankje, een leuke rondleiding ...

De **zoekplaats** van GO! ouders kan een leuke verwelcoming zijn om op een speelse manier ouders en hun kinderen te laten kennismaken met de waarden van het GO!

3. Ouders en kinderen ontvangen die pas zijn ingeschreven

Veel (kleuter)scholen laten ouders en kinderen even wennen en **'uitproberen'** voordat ze effectief starten. Dit heeft volgens onderzoekers¹ voordelen voor ouders, kinderen én leerkrachten. Voor kinderen is het natuurlijk leuk als ze al eens een momentje kunnen meedraaien om **rustig kennis te maken** met de nieuwe school. Voor leerkrachten is het een kans om de ouders en het kind te **leren kennen**, vragen te stellen, tijd te maken en te ontdekken hoe ze best kunnen omgaan met het kind (bv. kijken hoe de ouder een kind geruststelt). Ook voor ouders is zo'n wennmoment zeker een meerwaarde, want nieuwe ouders willen graag weten hoe het er aan toegaat op school: wat zijn de regels, gewoontes, hoe ziet een schooldag eruit ... Onderzoek wijst uit dat wennmomenten - waarbij jonge ouders hun instappertjes eens laten proefdraaien op school - **veel druk van de eerste schooldag wegnemen** bij ouders. De leerkrachten van het kind zijn daarbij de spilfiguur. Ouders hebben vaak bij de start nog veel zorgvragen. Het beantwoorden van die **zorgvragen** van ouders is een goede manier om ouders gerust te stellen en een basis van vertrouwen te leggen.

De meeste scholen organiseren ook infomomenten of bundelen digitaal of op papier belangrijke schoolinfo. Dit kan interessant zijn om bv. de leerkrachten, directie, de ouderwerking, de klas- of schoolafspraken en het schoolgebouw beter te leren kennen. Uiteraard is het nodig dat ouders zo goed mogelijk geïnformeerd worden, maar vraag je wel steeds af welke informatie ouders op welk moment nodig hebben. Als er te veel informatie tegelijk meegegeven wordt, bestaat het risico dat ouders overweldigd zijn en afhaken. Denk daarnaast ook na over de leesbaarheid van de informatiebundels: is ze laagdrempelig genoeg, bevat het geen vakjargon, kunnen anderstalige ouders dit begrijpen ...? Zoek eventueel alternatieven: experimenteer met pictogrammen, vertaalapp's, kortere zinnen, infographics, filmpjes, affiches, mondelinge toelichtingsmomenten op een koffiemoment ...

Het vraagt tijd en energie van scholen om al deze momenten te organiseren. Stem daarom de verschillende momenten op elkaar af en stel de focus van elk onthaalmoment scherp. Een paar vragen die kunnen helpen:

- Kunnen verschillende soorten onthaalmomenten gecombineerd worden in 1 evenement?
- Zijn er bestaande evenementen die we beter opsplitsen omdat we te veel verschillende doelen en doelgroepen willen combineren?
- Welke informatie die we willen geven als school reserveren we voor welk onthaalmoment?
- Welke informatie die we willen krijgen als school reserveren we voor welk onthaalmoment?

4. Ouders en kinderen ontvangen doorheen het schooljaar

Tot slot zijn er doorheen het schooljaar tal van momenten waarop ouders door de school op een of andere manier verwelkomd worden. Want investeren in een goed onthaal van ouders stopt natuurlijk niet als het kind ingeschreven is. Het blijft tijdens de volledige schoolloopbaan van het kind belangrijk. Het gaat dan over hoe ouders ontvangen worden op school bij vragen/bedenkingen/problemen, bij oudercontacten, infomomenten, vormingen, openklasdagen, toonmomenten, ontmoetingsactiviteiten, aan de schoolpoort, via mail, telefoon ... Onderschat het belang van **laagdrempelige ontmoetingsmomenten** voor ouders niet om een goede basis van vertrouwen te leggen. Onderzoek ook of aan de meer formele momenten (zoals bv. een oudercontact) een informeel moment (bv. een babbelbar) gekoppeld kan worden.

Meer informatie over onthaal van ouders bij specifieke momenten vind je in de brochure: **Hoe nemen we alle ouders mee?**

¹ <https://www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderzoek-naar-kleuterparticipatie-eindrapport> en <https://vbjk.be/nl/nieuws/2018/12/warm-welkom-wederkerig>

ONTHAAL DOOR DE BRIL VAN OUDERS

Of het onthaalmoment een opendeurdag, oudercontact of feestelijke proclamatie is: elk onthaalmoment heeft een potentiële kans om een goede band op te bouwen met ouders. Hierbij is vooral de manier van onthaal belangrijk, namelijk de uitnodigende houding van het schoolteam. Op basis van bevragingen bij ouders², zijn dit de belangrijkste onderdelen van die houding volgens ouders:

HET ONTHAAL PRAKTISCH

Uiteraard gaat het bij een warm onthaal vooral over de houding die een schoolteam uitstraalt. Toch zijn er ook praktische zaken die er mee kunnen voor zorgen dat ouders zich welkom voelen. Een goede bewegwijzering bv., zodat ouders niet verloren lopen op school en gemakkelijk de weg vinden naar de ingang, de directeur, het secretariaat, de toiletten... Als ouders weten waar ze terecht kunnen, werkt dat ook drempelverlagend.

Let er bij (formele) gesprekken op in welke lokalen ouders ontvangen worden, waar ze kunnen plaatsnemen, de vorm van de tafel, of er een drankje voorzien wordt Denk steeds na of het zinvol is om externen te betrekken bij het overleg bv. tolken, brugfiguren, steunfiguren uit de familie, leerlingbegeleiders ... Zij kunnen essentieel zijn voor een goed gesprek en sterk drem-pelverlagend werken voor ouders.

Underschat de impact van de secretariaatsmedewerkers niet bij een warm onthaal voor ouders. Zowel persoonlijk als telefonisch zijn zij vaak het eerste (en soms enige) aanspreekpunt voor ouders op school. Bovendien is discretie vaak nodig, voor bv. vragen rond schoolfacturen, studietoelagen, afwezigheden, ...

2 Onthaalbeleid op school. Verslag van focusgroepen met ouders. COB, 2013

WELKE ROL KAN DE OUDERWERKING SPELEN?

Als er nieuwe kinderen op school starten (niet enkel op 1 september!), kan de ouderwerking zeker een rol opnemen. Nieuwe ouders kunnen vaak wel wat geruststelling en extra verwelkoming gebruiken. Denk eens terug: hoe heb je zelf de start van je kinderen op een nieuwe school ervaren? Wat had je nodig? Wie/wat maakte het verschil? Het werkt voor veel ouders bv. drempelverlagend als een rondleiding gegeven wordt door een ouder of als een ouder hen de weg wijst naar een klaslokaal voor een oudercontact.

Denk bij de organisatie van activiteiten van de ouderwerking ook na hoe je ouders een warm onthaal kan geven. Besteed aandacht aan ouders die alleen naar een activiteit komen, stel een sfeerverantwoordelijke aan, spreek ouders zelf aan en wacht niet totdat ze jou aanspreken, zorg dat je herkenbaar bent als lid van de ouderwerking tijdens activiteiten ... Probeer drempelverlagend te zijn voor ouders die de stap naar school minder gemakkelijk zetten. Eén eigenschap hebben jullie alvast gemeen: jullie zijn allemaal ouders. Benut dit en vertrek van daaruit om een band op te bouwen.

Zorg tot slot ook voor een passende verwelkoming van nieuwe ouders in de ouderwerking. Sommige ouderwerkingen werken met een peter- en meterschap, andere met een kleine infofolder, een verantwoordelijke ledenwerving of een leuke startreceptie. Leer de nieuwe ouders kennen: wat zijn hun interesses, motivatie en talenten? Zorg er voor dat ouders uitleg krijgen over de werking en geef hen mogelijkheden om flexibele engagementen op te nemen.

Bekijk zeker de [brochure 'kersverse ouders verwelkomen'](#) voor meer inspiratie rond het onthaal van nieuwe ouders. Als je als ouderwerking wil nadenken over eventuele drempels die de ouderwerking kan hebben voor nieuwe ouders, bekijk dan zeker de [diversiteitsscan](#).

MATERIALEN GO! OUDERS

GO! ouders ontwikkelde al heel wat materialen die bruikbaar kunnen zijn bij het onthaal van (nieuwe) ouders. Je vindt ze op onze website. Een overzicht:

- De frigofiche: <https://go-ouders.be/frigofiche>
Met een frigofiche krijgen ouders in één oogopslag de belangrijkste informatie over de school mee. De verlofdagen, schooluren, wat te doen bij afwezigheid of ziekte ... : op de frigofiche staat alles op 1 bladzijde die ouders kunnen op de frigo omhoog hangen.
- Kersverse ouders verwelkomen: <https://go-ouders.be/kersverse-ouders-op-school-mee-verwelkomen>
Een bundel met achtergrondinformatie rond onthaal en ideeën om korte verwelkomingsacties op te zetten vanuit de ouderwerking voor nieuwe ouders.
- Zoekplaat: de kernwaarden van het GO! in de praktijk: <https://go-ouders.be/zoekplaat>
Met de leuke zoekplaat kunnen ouders en kinderen op een laagdrempelige manier kennismaken met de kernwaarden uit het PPGO!. Ouders kunnen samen met hun kind(eren) op zoek naar verschillende situaties die elk verwijzen naar 1 van de kernwaarden.
- Goede praktijkvoorbeelden rond onthaal: <https://go-ouders.be/idee%C3%ABn-uit-de-praktijk/onthaalbeleid>
Heel wat scholen en ouderwerkingen hebben aandacht voor een warm onthaal. De goede praktijkvoorbeelden bundelen inspirerende voorbeelden rond dit thema.
- Hoe nemen we alle ouders mee?: <https://www.go-ouders.be/hoe-nemen-we-alle-ouders-mee-0>
De brochure gaat in op drempels die sommige ouders ervaren. Aan de hand van tips, materialen, praktijkvoorbeelden, interviews en getuigenissen zet de brochure op weg om zo veel mogelijk ouders te betrekken op school.
- Diversiteitsscan: <https://www.go-ouders.be/diversiteitsscan>
Met de diversiteitsscan kan de ouderwerking onderzoeken of ze onbewust geen drempels inbouwt voor ouders. De scan geeft ook tips mee om eventuele drempels weg te werken.

